

KANTON SARAJEVO

Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade

NASTAVNI PLAN I PROGRAM

**SREDNJA ŠKOLA ZA STRUČNO OBRAZOVANJE
I OBUKU**

Predmet: POSLOVNA PSIHOLOGIJA

Sarajevo, august 2016. godine

Na osnovu člana 70. Zakona o organizaciji uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 35/5), u skladu sa čl. 25 i 26. Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 10/04, 21/06, 26/08, 31/11, 15/13 i 1/16) i čl. 35. i 36. Zakona o srednjem obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 23/10 i 1/16), ministar za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo je
PSIHOLOGIJA

Članovi Komisije za srednju školu:

1. Doc. dr. Maida Koso-Drljević, *Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu*
2. Mirjana Jovanović-Halilović, *dip. psiholog, JU Srednja medicinska škola Sarajevo*
3. Sandra Muratović, *mr. sci psiholog, Druga gimnazija*
4. Đema Voloder-Nadarević, *dipl. psiholog, Prva bošnjačka gimnazija*
5. Lejla Osmanagić, *dipl. psiholog, Srednja škola metalskih zanimanja, Srednja građevinsko-geodetska škola, Srednja mašinska tehnička škola*
6. Lirija Kruša-Bjelošević, *mr. sci. psiholog, Centar za slijepu i slabovidnu djecu i omladinu*

UVOD

Psihologija, kao znanstvena disciplina, prikuplja i analizira informacije o različitim emocionalnim, kognitivnim i ponašajnim aspektima ljudskog bivstvovanja, objašnjava i djeluje na uspješnije usvajanje znanja i vještina, omogućuje unaprjeđenje i / ili promjenu ponašanja u cilju poboljšanja efikasnosti i kvalitete djelovanja u svakodnevnom i cjeloživotnom procesu ličnog i profesionalnog napredovanja. Znanstvene spoznaje do kojih dolaze istraživači u različitim područjima ljudskog djelovanja, kao što su komunikacije, omogućuju efikasnije, ekonomičnije i sigurnije ponašanje. Temeljna psihološka znanja, kao i ona koja se odnose na specifične aspekte ljudske djelatnosti, neophodan su dio obrazovanja stručnih kadrova. Unaprjeđenje vlastitog mentalnog zdravlja moguće je postići putem informisanje i učenje o psihološkim aspektima naše ličnosti, načinima suočavanja sa svakodnevnim stresnim događajima i razvojem vještina koje će omogućiti i ojačati vlastiti razvoj.

NASTAVNI PREDMET: POSLOVNA PSIHOLOGIJA

RAZRED: I

SEDMIČNO SATI: 2

GODIŠNJE SATI: 70

Zanimanje: poslovni tajnik

CILJ: Sticanje temeljnih znanja i vještina iz opće i poslovne psihologije potrebnih u savremenoj poslovnoj komunikaciji. Upoznavanje i razumijevanje ponašanja drugih osoba, međuljudskih odnosa, psiholoških aspekata poslovne komunikacije i faktora koji utječu na radnu efikasnost.

ZADACI NASTAVE SU:

- Sticanje osnovnih saznanja i uvida u savremeni pristup naučnom objašnjenju psihičkog života čovjeka.
- Upoznavanje i razumijevanje karakteristika psihičkih procesa kod čovjeka.
- Razumjeti psihološke aspekte komunikacije i modela donošenja odluka na radnom mjestu kao i komuniciranja općenito.
- Razvijati sposobnosti govornog izražavanja, logičkog mišljenja, memorisanja i tehnike usmenog izražavanja.
- Razumjeti zakonitosti grupnog ponašanja i međuljudskih odnosa na radnom mjestu i saradničkog ponašanje, snošljivosti u timu i radnu učinkovitost.
- Učenike oštećenog vida poučavati u usvajanju specifičnih metoda i postupaka svakodnevne komunikacije i komunikacije na radnom mjestu, kako bi bili što sličniji osobama koje vide, odnosno smanjili postojeće ograničenje.

PREGLED PROGRAMSKIH CJELINA

Naziv programskih cjelina	Broj sati
1. Uvod u psihologiju	9 (6+1+2)
2. Kognitivna psihologija	15 (9+4+2)
3. Emocije i motivacija	13 (8+4+1)
4. Psihologija ličnosti	6 (3+2+1)
5. Psihologija komunikacije	27 (19+6+2)
UKUPNO:	70

PROGRAMSKI SADRŽAJI

1. Opća i poslovna psihologija

9 (6+1+2)

- Predmet psihologije, grane psihologije
- Metode i tehnike u psihologiji
- Predmet i zadaci poslovne psihologije
- Situacije u kojima možemo prepoznati potrebu za poslovnom psihologijom

- Vježbe: intervju, kreiranje školske ankete

2. Kognitivna psihologija

15 (9+4+2)

- Organske osnove doživljavanja i ponašanja
- Percepcija, socijalna percepcija
- Iluzije i halucinacije
- Psihološki faktori u opažanju
- Pojam učenja, pojam i vrste pamćenja, metode učenja
- Zakovitosti i organizacija učenja i pamćenja
- Vježbe: iluzije i halucinacije, metode uspješnog učenja

3. Emocije i motivacija

13 (8+4+1)

- Pojam emocija i njihov utjecaj na ponašanje, emocionalni transfer.
- Popratne pojave emocija
- Kontrola emocija
- Pojam motivacije i teorije motivacije, motivi - biološki i socijalni
- Motivacioni ciklus, vrste potreba
- Ekstrinzična i intrinzična motivacija
- Motivi i rad
- Frustracija i vrste ličnih konflikata
- Vježba: mjerenje motiva

4. Psihologija ličnosti

6 (3+2+1)

- Pojam ličnosti, osnovni pristupi tumačenju ličnosti, razlike u osobinama ličnosti
- Temperament i karakter.
- Odbrambeni mehanizmi ličnosti povezani s radnom situacijom
- Vježba: teorije ličnosti

5. Psihologija komunikacija

27 (19+6+2)

- Pojam i vrste komunikacije
- Osnovni model komuniciranja
- Verbalna, neverbalna i paraverbalna komunikacija, važnost i značenje neverbalne komunikacije
- Pojam atribucije
- Oblici neprilagođenog ponašanja, agresivno i pasivno ponašanje
- Pojam asertivnosti
- Komunikacijske barijere i njihovo rješavanje, mogućnosti i načini razvoja djelotvorne komunikacije
- Aktivno slušanje, «Ja» i «ti» poruke
- Vrste i načini govora, obilježja dobrog govora
- Samoprocjena komunikacijskih vještina
- Djelotvorno komuniciranje u radnoj sredini, komuniciranje vanjskim izgledom
- Vježbe: važnost komuniciranja u grupi kao uvjet uspješnog rada, verbalna i neverbalna komunikacija

ISHODI:

- Razumijevanje i razlikovanje pristupa naučne psihologije i popularne psihologije.
- Usvajanje i razumijevanje osnovnih znanja iz opće psihologije, kognitivne, socijalne psihologije i psihologije komunikacije.
- Prepoznavanje i korištenje psihološke terminologije u komunikaciji o ljudskom ponašanju, psihičkim procesima i stanjima.
- Praktična primjena teorijskih spoznaja psihologije u: razumijevanju i tumačenju ponašanja individue, psihičkih procesa i stanja, komunikaciji.
- Sposobnost kritičkog mišljenja i vještina analiziranja ljudskog ponašanja i komunikacije.
- Vještine uočavanja bioloških, situacionih, okolinskih i ličnih faktora u interpretaciji ponašanja individue.
- Vještine asertivne komunikacije; rad u timu i drugi poželjni oblici ponašanja.
- Razumijevanje i pozitivan stav prema odgovornom radu.
- Lična odgovornost u komunikaciji.
- Uočavanje psiholoških razlika među individuama i izgrađen odnos poštovanja i tolerancije.

UPUTE ZA RELIZACIJU PROGRAMA:

Nastava se izvodi s grupom, ne većom od 10 učenika, ovisno o oštećenjima vida koja u grupi preovladavaju.

Realizacija programskih sadržaja zasniva se na umješnosti nastavnika da putem odabira tipa nastavnog sata, kombinovanja i primjenjivanja različitih nastavnih metoda, principa, sredstava i oblika izvođenja nastave, vođenjem putem vježbanja i uvažavanja zakonitosti saznavanja i osobina učenika i aktivnog učenja, učenike uvede u načine konstruktivne primjene teorijskih znanja u svakodnevnoj komunikaciji, ostvarivanju uspješne interakcije s drugim ljudima i u budućem zanimanju, potičući učenike na izražavanje ličnih doživljaja i primjera.

Materijalni uslovi: nastava se izvodi u učionici, opremljenoj kompjuterom s instalisanim odgovarajućim programima i opremom za slijepe i slabovidne. Pored udžbenika koristi se i posebno pripremljeni pisani materijal, prilagođen specifičnim potrebama učenika (Brailleovo pismo, uvećani tisak).

PROFIL I STRUČNA SPREMA NASTAVNIKA:

- odsjek pedagogija i psihologija
  - a) VII stepen profesor pedagogije i psihologije,
  - b) II ciklus bolonjskog visokoobrazovnog procesa – magistar pedagogije i psihologije;
- odsjek psihologija
  - a) VII stepen diplomirani psiholog i položena pedagoško-psihološka i metodičko-didaktička grupa predmeta,
  - b) II ciklus bolonjskog visoko-obrazovnog procesa – magistar psihologije i položena pedagoško-psihološka i metodičko-didaktička grupa predmeta.